

Prima instanță: Jud. Chișinău sediu Centru
Jud. Gr.Manoli
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:
A.Panov, M.Anton, V.Cotorobai

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței judecătorești:

Tatiana Vieru

Judecători:

Svetlana Filincova

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Melnic Denis,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Melnic Denis împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea ordinului de concediere, încasarea sumelor neachitate la salariu, a penalităților și a prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne și casată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 18 octombrie 2016, Melnic Denis s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne, cu privire la declararea nulității ordinului nr. 52 EF din 27 aprilie 2015, emis de către SPC și SE al MAI, încasarea sumelor neachitate ca salariu, a penalităților și a prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat, că prin ordinul nr. 52 EF din 27 aprilie 2015 a fost concediat din funcția de specialist principal al schimbului de serviciu Detașamentul căutare - salvare nr. 1 al SPC și SE al MAI și trecut în rezerva forțelor armate în temeiul art. 28¹ din Legea nr. 96-XVI din 05 aprilie 2007, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

A explicat că, activitatea în cadrul SPC și SE al MAI a desfășurat - o în baza contractului individual de muncă nr. 6812, semnat la data de 15 februarie 2015.

A menționat că, cererea de demisie i-a fost solicitată de către angajator în timp ce se afla în stare de afect provocată de înrăutățirea gravă a sănătății ca rezultat al activității sale profesionale, drept dovadă la data de 27 aprilie 2015 a fost internat la tratament la Spitalul de psihiatrie.

A relevat că, după externare a expediat mai multe cereri întru modificarea ordinului nr. 52 EF din 27 aprilie 2015, iar la insistența sa a fost emis ordinul nr. 57 EF din 20 mai 2016 al SPC și SE al MAI, indicându-se ca motiv de concediere art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007, în legătură cu constatarea faptului necorespunderii cu funcția deținută sau cu munca efectuată din cauza stării de sănătate, în baza deciziei comisiei medico-militare a Ministerului Afacerilor Interne.

A statuat că, modificarea respectivă este justificată prin existența certificatului - decizie medicală nr. 127 din 24 martie 2016 al Comisiei medicale centrale a SM al MAI și certificatul de dezabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 184948 din 11 aprilie 2016 al Consiliului Național pentru Determinarea Dezabilității și Capacității de Muncă.

A invocat că, temeiului de drept indicat în conținutul ordinului nr. 52 EF din 27 aprilie 2015 denotă nulitatea integrală a acestuia, astfel concedierea la data de 27 aprilie 2015 pe temeiul apărut la 11 aprilie 2016 data emiterii Certificatului de dezabilitate, nu se încadrează în aspectul juridico - legal.

A subliniat faptul că, concedierea lui în baza art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007 putea avea loc doar după adoptarea deciziei Comisiei medico-militare a MAI la data de 20 mai 2016.

A mai indicat că, pe ordinul nr. 52 EF din 27 aprilie 2015 lipsește semnătura sa, ceea ce contravine art. 81 alin. (3) Codul muncii. Nu i-a fost adus la cunoștință sub semnătură până la moment. Menționând, că potrivit art. 29 alin. (2) din Legea nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, colaboratorul se consideră concediat din data indicată în ordin, însă în Ordinul nr. 57 EF din 20 mai 2016 lipsește data încetării raporturilor juridice.

Totodată a relevat faptul că, reprezentantul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale urma să indice data de concediere ca fiind 20 mai 2016, dar

nu data de 27 aprilie 2015, precum și să rectifice actele care derivă din această circumstanță.

A invocat că, prin emiterea ordinului nr.52 EF din 27 aprilie 2015, angajatorul l-a înlăturat nelegitim de la executarea atribuțiilor de serviciu pentru o perioadă de mai bine de un an de zile, precum și i-a retras rușinos legitimația la data de 30 aprilie 2015, de la părinții lui în timp ce urma un tratament în staționar de tip închis.

A explicat că, prin ordinul nr. 57 EF din 20 mai 2016 în baza deciziei Comisiei medico - militare a MAI din 11 aprilie 2016, s-a modificat temeiul concedierii, respectiv fiind concediat în baza art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007.

A mai indicat că, reprezentanții SPC și SE al MAI au refuzat soluționarea onorabilă a divergențelor financiare apărute din vina acestora, contabilitatea nu a prezentat calculele viz-a-vi de plățile salariale neachitate, iar acțiunile respective contravin prevederilor art. 165 alin. (2) Codul Muncii. În perioada dintre 13 iunie 2015 până la 19 mai 2016 angajatorul nu i-a achitat salariul pentru o perioadă de 344 de zile, respectiv din acest motiv a fost lipsit de plăți salariale în mărime totală aproximativ de 76.337,04 lei.

Totodată a statuat că, pârâtul era obligat să achite concediile medicale pentru perioada de la 27 aprilie 2015 până la 28 mai 2015 ceea ce constituie o încălcare a legislației în vigoare, dar și o discriminare, suma neachitată constituie 9764,04 lei. La fel nu i-au fost achitate indemnizațiile de concediu anual pentru anii 2015-2016, în sumă de 6.382,30 lei. Tratatamentul medical costisitor a fost efectuat imediat după eliberarea ilegală de la serviciu, ce constituie rezultatul direct al maladiei obținute în timpul îndeplinirii serviciului. Ca urmare, consideră necesar ca pârâtul să-i restituie costul poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2015-2016, în sumă totală de 4.076,28 lei. Cu atât mai mult a suportat suferințe psihice legate de reținerea salariului cât și aroganța demonstrată la concedierea sa, evaluând acest prejudiciu cauzat în suma de 25.000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 ianuarie 2017 a fost admisă parțial acțiunea, dispunându-se anularea ordinului Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne cu nr. 52 EF din 27 aprilie 2015, ca fiind ilegal și emis contrar prevederilor legii.

S-a obligat Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne să efectueze achitarea deplină a drepturilor salariale lui Melnic Denis, pentru perioada 27 aprilie 2015 până la data de 20 mai 2016.

S-a încasat de la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Melnic Denis, prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar al salariatului. În rest pretențiile din cererea de chemare în judecată s-au respins, ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 s-a admis apelul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne.

S-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 ianuarie 2017 și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Melnic Denis, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

La 07 august 2017 Melnic Denis a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 ianuarie 2017.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că aceasta a apreciat greșit probele și înscrisurile administrate la caz, fapt ce a dus la aplicarea eronată a normelor de drept material.

În acest sens, susține că instanța de apel nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele în raport cu argumentele și probele prezentate și a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, fără a da apreciere acestora în coraport cu normele de drept invocate ca fiind lezate.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 08 iunie 2017, expediată în adresa părților la 12 iunie 2017 (f.d 114), însă careva probe ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurent, lipsesc.

Astfel, având în vedere că recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 a fost depus la 07 august 2017, în conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 25 octombrie 2017 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Melnic Denis și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească, pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

În conformitate cu art. 241 alin.(5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1)-(4) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel adoptând soluția pe caz, prin prisma verificării legalității și temeiniciei hotărârii primei instanțe, expunându-se asupra respingerii cererii de chemare în judecată depusă de Melnic Denis împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea ordinului de concediere, încasarea sumelor neachitate la salariu, a penalităților și a prejudiciului moral, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extintivă, a interpretat eronat circumstanțele cauzei în raport cu prevederile legale, prin ce se impune casarea deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

Colegiul constată că instanța ierarhic inferioară incorect a decis respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Melnic Denis împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea ordinului de concediere, încasarea sumelor neachitate la salariu, a penalităților și a prejudiciului moral din motivul omiterii termenului de prescripție extintivă.

La acest capitol, Colegiul remarcă că rezultând din prevederile art. 17 alin. (1) lit. (c) Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, Melnic Denis 18 octombrie 2016 a contestat ordinul nr.52 EF din 27 aprilie 2015 prin care a fost dispusă concedierea lui conform art. 29 alin.(1) lit.(a) din Legea nr.93-XVI din 05 aprilie 2007 Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, și anume; „ în legătură cu constatarea faptului necoresponderii cu funcția deținută sau cu munca efectuată din cauza stării de sănătate, în baza deciziei Comisiei medico – militare a MAI”, solicitând totodată încasarea îndemnizației și a salariului pentru lipsa forțată de la locul de muncă.

Conform art. 16 alin. (1), (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul

primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate. Acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prelabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

În contextul normei date, Colegiul menționează că, prin cererea prealabilă nr.M-1950/16 din 15 august 2016, Melnic Denis s-a adresat către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale solicitând achitarea sumelor salariale cuvenite pentru perioada 13 iunie 2015 - 20 mai 2016 (f.d.17-19).

Prin răspunsul nr.19/9-M-146/16 din 13 septembrie 2016, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a menționat că, Melnic Denis a demisionat din propria inițiativă și achitățile menționate în cererea prealabilă au fost efectuate conform legislației în vigoare (f.d. 20).

Totodată, prin răspunsul nr.610 din 05 octombrie 2016 Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a indicat că, nu poate fi achitat concediul medical pentru perioada 27 aprilie 2015 – 28 mai 2015, deoarece prin ordinul nr.52 ef.din 27 aprilie 2015 a fost concediat din propria inițiativă (f.d. 22).

Prin cererea din 25 iunie 2015 Melnic Denis a solicitat anularea ordinului de concediere nr.52 EF din 27 aprilie 2015, indicînd că a semnat ordinul dat în stare de afect al maladiei (f.d. 23).

Prin răspunsul nr.19/9-M-90/15 din 04 august 2015 Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a relatat că, demisionarea a fost efectuată în temeiul raportului din 23 aprilie 2015 conform art.28¹ Demisia al Legii Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr.93-XVI din 05 aprilie 2007 (*din propria inițiativă*), iar intenția de retragere a raportului urma să fie efectuată în termen de 14 zile, cu condiția că pînă la retragerea(anularea) cererii depuse, nu a fost încheiat un contract individual de muncă cu un alt salariat. Totodată, a fost informat despre faptul că nu este posibil reangajarea, pe motivul lipsei funcției vacante acesta fiind inclus în rezerva de reangajare în cadrul Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale la momentul reapariției locului de muncă vacante (f.d.23 verso).

Conform art. 17 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se

solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri; c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Prin cererea de chemare în judecată depusă la 18 octombrie 2016 împotriva Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale reclamantul a solicitat declararea nulității Ordinului nr.52 Ef din 27 aprilie 2015; obligarea Ministerului Afacerilor Interne să racordeze Ordinul nr.57 Ef din 20 mai 2016; obligarea Ministerului Afacerilor Interne să modifice Legitimația de pensionare nr.22712 cu corectarea datei de pensioanare din „11 aprilie 2016” în „20 mai 2016”; obligarea Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale să anunțe ordinul nr.57 EF din 20 mai 2016 în fața formațiunii SCS nr.1, cu expunerea veridică a circumstanțelor cu privire la concediere; încasarea de la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a sumelor neachitate, care constau din salariu pentru perioada 13 iunie 2015- 19 mai 2016, în sumă de 76337,04 lei, plata pentru concediu medical în sumă de 9764,04 lei, ajutor material pe anii 2015,2016 în sumă de 6382,30 lei, costul poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2015-2016 în sumă de 4076,28 lei, încasarea penalității pentru întârzierea plăților corespunzătoare în sumă de 29618,40 lei, prejudiciul moral în sumă de 25000 lei (f.d.3-9).

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 ianuarie 2017 a fost admisă parțial acțiunea, dispunându-se anularea ordinului Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne cu nr. 52 EF din 27 aprilie 2015, ca fiind ilegal și emis contrar prevederilor legii, s-a obligat Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne să efectueze achitarea deplină a drepturilor salariale lui Melnic Denis, pentru perioada 27 aprilie 2015 până la data de 20 mai 2016, s-a încasat de la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Melnic Denis, prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar al salariatului. În rest pretențiile din cererea de chemare în judecată s-au respins, ca neîntemeiate (f.d. 78-85).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 s-a admis apelul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, s-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 ianuarie 2017 și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Melnic Denis împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea ordinului de concediere, încasarea sumelor neachitate la salariu, a penalităților și a prejudiciului moral, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă (f.d.107-113).

Ca temei privind respingerea acțiunii, instanța de apel a invocat precum că, reclamantul a primit răspuns la cererea prealabilă în luna august 2015, însă cererea de chemare în judecată a depus-o abia la data de 18 octombrie 2016.

Concomitent, remarcă că Melnic Denis nu activează din 27 aprilie 2015 și motivul nefregventării locului de muncă i-a fost cunoscut din prima zi, deoarece nu - și îndeplinea funcțiile.

Pe cale de consecință, instanța de apel a concluzionat că contrar prevederilor art. 17 alin.(1) lit.(c) al Legii contenciosului administrativ, reclamantul nu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în termen de 30 de zile de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă, or reclamantul a omis acest termen și nici nu a solicitat instanței repunerea în termen de înaintare a acțiunii în instanța de judecată.

Colegiul apreciază constatările instanței de apel superficiale, dând dovadă de un formalism excesiv, or, instanța de apel a ignorat faptul că reclamantului Melnic Denis nu i-a fost adus la cunoștință ordinul nr.52 ef din 27 aprilie 2015, deoarece pe verso al acestui ordin este menționat că, ordinul dat a fost adus la cunoștință părinților reclamantului la data de 30 aprilie 2015, care au menționat că reclamantul este internat în spital din data de 27 aprilie 2015.

Or, potrivit legislației în vigoare, nu este prevăzută o astfel de modalitate de aducere la cunoștință a unui act administrativ și această modalitate nu poate constitui o înștiințare corespunzătoare prevăzută de lege.

Ba mai mult ca atât, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, dacă Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne considera că cererile depuse de Melnic Denis ulterior emiterii ordinului nr. 52 EF din 27 aprilie 2015 erau tardive, urma să expună aceste considerente fără a examina cererile ultimului în esență sau în fond.

Or, sunt situații în care instanța se dezvinovățește, în temeiul unei excepții procesuale, fără a rezolva fondul, respinge acțiunea ca tardivă. Atunci când instanța de judecată va respinge acțiunea în temeiul unei explicații procedurale, hotărârea nu va conține concluzii ce țin de soluționarea fondului nemijlocit.

În atare circumstanțe, este irelevantă ipoteza instanței de apel privind omiterea termenului de prescripție extintivă, în condițiile când Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne a examinat cererile lui Melnic Denis în fond expunându-și opinia referitor la solicitările acestuia, autoritatea a restabilit termenul de prescripție de 30 de zile a reclamantului, astfel deja la etapa judecării cauzei nu mai poate fi invocat.

Ca urmare, restabilirea în termen de prescripție constituie un drept al autorității publice în contencios administrativ care a admis o nouă examinare a legalității actului administrativ, cu atât mai mult că aceasta constituie oportunitatea autorității publice.

Din considerentele enunțate mai sus, instanța de recurs nu poate reține excepția de tardivitate ridicată de instanța de apel nici în privința cerinței cu privire la încasarea îndemnizației și a salariului pentru lipsa forțată de la locul de muncă, or, potrivit art.355 alin.(1) lit.(b) Codul Muncii, cererea privind soluționarea litigiului de muncă se depune în instanța de judecată în termen de de 3 ani de la data apariției dreptului respectiv al salariatului, în situația în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură ce i se cuvine salariatului.

În speță, se constată că Melnic Denis a depus cererea prealabilă cu privire la încasarea sumelor neachitate la salariu la 15 august 2016 (f.d.17-19), Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne a expediat răspuns în adresa recurentului la 13 septembrie 2016 (f.d.20), iar cererea de chemare în judecată a fost depusă de Melnic Denis la 18 octombrie 2016 (f.d. 3-9).

Ca urmare, se exclude caracterul general al temeiurilor invocat de instanța de apel în decizia sa.

Or, conform art. 53 alin.(1) al Constituției Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

În consecință, Colegiul conchide că instanța de apel, în contextul prevederilor art. 373 Cod de procedură civilă, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe urma să se expună asupra cererii de chemare în judecată sub aspectul temeiniciei, prin prisma circumstanțelor și argumentelor invocate de părți, constatate de instanța de fond și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, precum probelor din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel.

Mai mult ca atât, examinarea și expunerea asupra termenului depinde de circumstanțele fiecărei spețe, or, la caz, reclamantul riscă să fie lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile pretinse a fi lezate prin dispozițiile adoptate de către pârât.

Astfel, actul judecătoresc, privind contestarea actelor administrative în condițiile expirării termenelor stabilite de Legea contenciosului administrativ, poate fi calificată ca o posibilă îngrădire a accesului liber la justiție, ipoteză reținută și de Plenul Curții Supreme de Justiție în avizul consultativ nr. 4ac-7/14 din 14 aprilie 2014. CEDO, în jurisprudența sa, relevă că autorităților naționale le revine, în primul rând, sarcina de a interpreta și de a aplica normele de natura procedurala, un formalism excesiv în aplicarea acestora se poate dovedi contrar art. 6 § 1 din Convenție atunci când acesta se face în detrimentul uneia dintre părți (Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei, nr. 48.553/99, pct. 81, CEDO 2002-VII).

Concomitent, Colegiul notează că CEDO în practica sa reiterează dreptul fiecăruia de a formula orice pretenție cu privire la „drepturile și obligațiile [sale] civile” în fața unei judecătoria sau a unui tribunal.

În acest fel, art. 6 § 1 ia forma „dreptului la o instanță”, din care dreptul de acces, adică dreptul de a institui proceduri în fața instanțelor pe probleme de natură civilă, constituie un aspect (Golder împotriva Regatului Unit, 21 februarie 1975, pct.36). „Dreptul la o instanță” și dreptul de acces nu sunt absolute. Ele pot face obiectul unor limitări, însă acestea nu trebuie să restricționeze sau să reducă accesul conferit individului într-un mod sau într-o măsură în care însăși esența dreptului respectiv să fie afectată (De Geouffre de la Pradelle împotriva Franței, 16 decembrie 1992, pct. 28 și Stanev împotriva Bulgariei (MC), nr. 36760/06, pct.229, CEDO 2012).

În acest context, CEDO reamintește că dreptul de acces la o instanță nu include doar dreptul de a institui proceduri, ci și dreptul de a obține o „soluționare” a litigiului de către o instanță (Beneficio Cappella Paolini împotriva San Marino, nr. 40786/98, pct.29, CEDO 2004).

Acest drept ar fi iluzoriu dacă sistemul juridic intern al unui stat contractant ar permite unui individ să introducă o acțiune civilă în fața unei instanțe fără a asigura că respectiva cauză a fost soluționată printr-o decizie definitivă, în cursul procedurii judiciare.

Ar fi de neconceput ca art. 6 § 1 să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părților în litigiu – proceduri care sunt echitabile, publice și prompte – fără a asigura părților dreptul ca litigiile lor civile să fie în cele din urmă soluționate (Multiplex împotriva Croației, nr.58112/00, pct.45, 10 iulie 2003).

În consecință, Colegiul reiterează că la rejudecarea cauzei urmează a fi luate în considerare circumstanțele constatate, ca, în final, să fie adoptată o hotărâre conform prevederilor legale și întemeiată.

În atare circumstanțe, pornind de la faptul că această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul concluzionează asupra anulării deciziei instanței de apel contestate, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează a adopta soluția la caz rezultând din pretențiile înaintate, atât prin prisma argumentelor reclamantului, cât și a pârâtului, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă, sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii sau tardivității acesteia.

Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele pricinii și normele de drept material și procedural aplicabile speței.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Melnic Denis.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Melnic Denis împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea ordinului de concediere, încasarea sumelor neachitate la salariu, a penalităților și a prejudiciului moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței judecătorești:

Tatiana Vieru

Judecători:

Svetlana Filincova

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Nicolae Craiu